

คนรักป่า ป่ารักชุมชน

เมื่ออดีตป่าบ้านดงห้วยเย็นอุดมสมบูรณ์มาก พบไม้มีค่า เช่น ลัก ประดู่ มะค่าโมง จนกระทั่งปี 2524 นายทุนขอเช่าพื้นที่บนดอยกานเพื่อทำเหมืองแร่ แต่มีการลักลอบตัดต้นไม้ในระหว่างการสำรวจแร่ และพื้นที่มีแร่ไม่มากจึงเปิดสัมปทานไม่ได้ ต่อมามีการบุกรุกป่าเพื่อจับจองที่ทำกินของประชาชน ทำให้สภาพป่าเสื่อมโทรมส่งผลทำให้ขาดแคลนแหล่งน้ำใช้ในการทำเกษตรและแห้งแล้ง ต่อมาชุมชนเริ่มตระหนักถึงผลกระทบจากป่าไม้ที่ถูกทำลายจึงร่วมกันฟื้นฟูป่า และสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนร่วมกันปกป้องดูแลรักษาป่าไม้ ไม่ให้มีการบุกรุกป่าจับจองที่ทำกินอีก

ป่าชุมชนบ้านดงห้วยเย็นเป็นป่าเต็งรังที่อุดมสมบูรณ์ ไม้ที่พบทั่วไป ได้แก่ เต็ง รัง พลวง มะกอกป่า ติว ลัก คุณ แดง จั้วป่า มะค่า แต่ มะเกลือ จามจุรี มะค่าโมง ประดู่ ไม้ชนิดต่าง ๆ และสนุนไพรมินกยูงไทยอาศัยในป่ามากเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศ มีตาน้ำที่มิน้ำตลอดทั้งปีจากห้วยปู่คำเพราะความอุดมสมบูรณ์ของป่า และยังเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติให้กับท้องถิ่นและชุมชนใกล้เคียง

ชาวบ้านมีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการใช้ประโยชน์สมุนไพร หมอสมุนไพรอย่างนายอินสมลิตธิตัน ทำให้บ้านดงห้วยเย็น เป็นที่รู้จักและยอมรับในวงการแพทย์ทางเลือกแผนไทย โดยได้รับการยกย่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 6 ด้านการแพทย์แผนไทยแบบองค์รวม

ชุมชนมีวิธิตดูแลป่าตามแบบฉบับของชาวชุมชนเองจัดตั้งคณะกรรมการป่าชุมชน โดยมีการประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน โดยจัดชุดออกลาดตระเวนและสำรวจพื้นที่ป่าชุมชน เพื่อป้องกันการตัดไม้และบุกรุกที่ทำกิน และเฝ้าระวังการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ส่งเสริมการมีส่วนร่วมสมาชิกในชุมชน รวมทั้งประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกทำให้การบริหารจัดการป่ามีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

กำหนดกฎระเบียบการใช้ทรัพยากรป่าไม้ อย่างชัดเจนและเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและป่าคง

อยู่อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีประเพณีสืบชาติต้นน้ำห้วยปู่คำทุกปี ในแรม 9 ค่ำ เดือน 8 เหนือและยังมีประเพณีบวชป่า ประเพณีฟังธรรม ปลาช่อนทุกปี เพราะเชื่อว่าจะทำให้เพาอารักษ์บ้านดงให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล

พลังชุมชนที่เข้มแข็งในการปกป้องผืนป่าทำให้ป่าชุมชนบ้านดง

ห้วยเย็น หมู่ที่ 14 ตำบลบ้านไธสง อำเภอบ้านไธสง จ.ลำพูน ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ ด้วยรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พร้อมรางวัล เงินกองทุนอนุรักษ์ป่าชุมชน

จำนวน 200,000 บาท โครงการคนรักป่า ป่ารักชุมชน ประจำปี 2556 ที่กรมป่าไม้ และโรงไฟฟ้าราชบุรีโอสถ จำกัด (มหาชน) จัดขึ้น ขณะนี้ที่ป่าชุมชน บ้านวังศิลาตเรกสาร ตำบลเพิ่มพูนทรัพย์ อำเภอบ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี ป่าชุมชนบ้านไธสงตามบาง ตำบลท่าไม้รวก อำเภอนาทายาง

จ.เพชรบุรี ป่าชุมชนบ้านตาตรินทอง ตำบล
ธาตุทอง อำเภอกุยบุรี จังหวัดชัยภูมิ ได้รับเงิน
กองทุนอนุรักษ์ป่าชุมชนจำนวน รางวัลแห่งละ
10,000 บาท

บุญชอบ สุทมนต์สงฆ์ อธิบดีกรมป่า
ไม้ เปิดเผยว่า ในการดูแลรักษาทรัพยากรป่า
ไม้พบอุปสรรคในหลายด้าน ทั้งปัญหาการ
เสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกพื้นที่
ป่าของกลุ่มนายทุน การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า
และไฟป่าที่ส่งผลให้พื้นที่ป่าของประเทศลดลง
การส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ได้เล็งเห็นถึง
ศักยภาพของชุมชนที่จะ
เข้ามาร่วมกับภาครัฐใน
การรักษาทรัพยากรป่า
ไม้ โดยการบริหาร
จัดการพื้นที่ป่ารอบ
ชุมชนโดยการมีส่วน
ร่วมของชุมชนเพื่อ
ประโยชน์ของชุมชน
อย่างยั่งยืน ภายใต้การ
ดูแลของเจ้าหน้าที่กรม
ป่าไม้

โดยนับตั้งแต่

ที่ได้ดำเนินโครงการอนุรักษ์ป่า ป่ารักชุมชน
ตั้งแต่ปี 2551 จนถึงปัจจุบัน พบว่า มีโครงการ
ป่าชุมชนที่ขึ้นทะเบียนป่าชุมชนกับกรมป่าไม้เพิ่ม
ขึ้นอย่างต่อเนื่องจากจำนวน 6,536 แห่ง รวม
เป็นพื้นที่ป่าประมาณ 2.1 ล้านไร่ ในปี 2551
เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 8,782 แห่งทั่วประเทศ รวม
เป็นพื้นที่ป่ามากกว่า 3.5 ล้านไร่ ณ เดือน
กันยายน ปี 2556 “จากการทำงานที่ผ่านมา
บริษัทฯ ได้ตระหนักว่า ป่าชุมชนทุกแห่งได้ขึ้น
หยัดต่อสู่ปกป้องป่าอย่างไม่ย่อท้อ เพราะ ป่าคือ
ชีวิตของทุกชุมชน” **พงษ์ดิษฐ พงณา** กรรมการ
ผู้จัดการใหญ่ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง
จำกัด (มหาชน) ระบุ

นับตั้งแต่ที่ได้ดำเนินโครงการอนุรักษ์
ป่า ป่ารักชุมชน ตั้งแต่ปี 2551 จนถึงปัจจุบัน
พบว่า มีโครงการป่าชุมชนที่ขึ้นทะเบียนป่าชุมชน
กับกรมป่าไม้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากจำนวน
6,536 แห่ง รวมเป็นพื้นที่ป่าประมาณ 2.1 ล้าน
ไร่ ในปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 8,782 แห่ง
ทั่วประเทศ รวมเป็นพื้นที่ป่ามากกว่า 3.5 ล้าน
ไร่ ณ เดือนกันยายน ปี 2556.